

תחנת העבודה הממוחשבת של המזכירה

במחלקת משאבי אנוש במפעלי "גזית" התקבל תזכיר מיושבת-ראש ועד המזכירות והפקידים. גברת נחמוני. לאחר עיון בתזכיר, הוחלט להעבירו לטיפולו של מדור ארגון ושיטות, שיבדוק את המצב הקיים ויגיש את המלצותיו.

כותבת גברת נחמוני: "תחנות עבודתן של המזכירות מעוצבות ובנויות בהתאם לצרכיו של המשרד המסורת, ואין הן מספקות את הדרישות השונות של המשרד המודרני הממוחשב, שהוכנס לשימוש בארגון. במחלקת ההנדסה תופסים המחשב, המקלדת והמדפסת שטח ניכר משולחנה של המזכירה. ואילו חדרה קטן מדי ואין מקום לתוספת שולחן או מדפים: באולם העבודה של פקידות המכירה, המשתמשות עתה במחשבים רבים. רבות התלונות על כאבי ראש וכאבי עיניים, אף-על-פי שנוספו ארבע נורות ניאון בתקרת האולם: כמעט כל הקלדניות במחלקת הכספים טוענות, שלאחרונה הן סובלות מאוד מכאבים במפרקי האצבעות והידיים בגלל ההקלדות הרבות שהן עושות במשך שעות רבות כל יום במסגרת העבודה השוטפת.

"משום כך" כותבת עוד גברת נחמוני, "יש, לדעתנו, מקום לבדוק את הסיבות לבעיות הללו ואף-על-פי שאיננו מומחים בנושאי ארגונומיה וקשיים טכניים האופייניים למשרד הממוחשב. אנו סבורים, שיש לכל אלה קשר למצב הקיים.

אנשי מחלקת או"ש יצאו לשטח: הם סיירו בכל המשרדים, צפו במתרחש, עשו מזיזות כאלה ואחרות, ראינו את העובדים. מילאו נתונים בטפסים השונים, ולאחר כשבוע ימים זומנו לישיבה עם הנהלת משאבי אנוש.

פרט לממצאים במפעל עצמו, הונחו על השולחן גם נתונים מחקריים, שפורסמו בעלוניו מקצועיים, וכן ממאגרי מידע חיצוניים שונים, שהמחשב המרכזי של המפעל קשור אתם בארץ ובעולם. המידע הזה כלל גם תמונות וצילומים של מערכי תחנות עבודה ממוחשבות לפקידים, למנהלים, למהנדסים ולשאר משתמשי המחשב בארגונים שונים.

בעקבות איסוף הנתונים בלטו מייד אלמנטים משותפים אצל רבים מן הנבדקים, מקלדות רבות אינן נוחות, התאורה, ככל הנראה, לא תמיד תקינה או מספקת. הריהוט אינו נוח לעבודה הממוחשבת, ויש סכנה לפגיעה בבריאות בגלל קרינה הנפלטת מן המחשבים.

התברר, שמסכי המסופים פולטים קרינה דווקא מן הצדדים ומאחור, ולא מחזית הצג דווקא, כפי שסברו תחילה. ההמלצה הראשונה היתה להחליף מייד עשרה צגים, שלא ניתנו לכוונון בהתאם לנוחיות המשתמש. הצגים היו מונחים על המחשב, בלי רגלית כונון, מלבד זאת הוחלט לשנות את מיקומם של המסופים באולם העבודה של הקלדניות, כדי למנוע אותם מלשבת זו מאחורי זו. אלא זו בצד זו בשורה רוחבית. כדי שלא יסתכנו בפגיעה מן הקרינה הנפלטת מגב המחשב הנמצא מאחורי כל אחת מהן, ולא רק על עובדי המשרדים, ראש צוות או"ש הכריז, כי אין זו אלא שאלה של זמן עד שהדבר יהיה לחוק בטיחות ממלכתי, ואז למעשה יחויב כל מי שמעסיק עובדים המפעילים מחשבים לדאוג לכך מראש.

הריהוט נבדק אף הוא, והוסכם שנודעת חשיבות רבה לחיסכון של שטח. הומלץ לרכוש שולחנות פינה (בצורת "ר"), ואת המחשב עצמו להניח על מדף מיוחד מתחת לשולחן העבודה, כשרק המקלדת והצג גלויים לנוחיות המשתמש. לכל שולחן גם הוצמד טיוטן להנחת המסמכים ממול, בגובה עיניו של המשתמש. כדי למנוע מאמץ יתר בגלל טלטול ראש והזזת העיניים, כמו כן נקבע שיש לדאוג לכיסאות מתכווננים נוחים, בעלי ידיות להנחת הידיים. "כן!" הכריז ראש הצוות להפתעת הכול. "בעבר היתה הכתבנית מפעילה את זרועותיה בעת השימוש במכונת הכתיבה, אבל כיום רק האצבעות נעות, ורצוי שיהיו בכיסאה ידיות נוחות, כמו כן המקלדות החדשניות, "הן קעורות, כך שכפות הידיים מונחות עליהן ואינן מורמות, כפי שהיה הדבר בעת השימוש במכונת הכתיבה.

אשר לתאורה, העניין טרם נדבק עד תומו, אף כי ברור שגם בו יוכנסו שינויים כלשהם. גברת נחמוני, קיבלה תשובה שהעניין מצוי בטיפול, ומקצת מההמלצות ייושמו כבר בעתיד הקרוב.